

Sürücü Belgesi Alma Kriterlerinde Uyku

Hikmet Fırat

SB Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Uyku Bozuklukları Tanı & Tedavi Merkezi, Ankara

İçişleri bakanlığınca, sürücü adayları ve sürücülerde aranacak sağlık şartlarıyla muayenelerine dair yönetmelikte değişiklik 29 Aralık 2015 günü Resmi gazetenin 29577 sayısında yayımlanmıştır.

Sürücü belgeleri sınıfı 2 ye ayrılmıştır.

1. grup: M, A1, A2, A, B1, B, BE ve F sınıfları

2. grup: C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE ve G sınıfları

Buna göre: Sürücü / Sürücü adaylarının muayenesi; Sağlık bakanlığına bağlı sağlık kurumları, üniversite hastaneleri ve poliklinikleri, aile sağlığı merkezleri ve Sağlık Bakanlığı' nca ruhsatlandırılan özel sağlık kuruluşlarında tabip veya uzman tabiplerce yapılır. Sağlık raporu hazırlanırken öncelikle kişiden sağlığı hakkında "beyan formu" doldurması istenir. Yönetmelikte belirtilen tüm hastalıklar tek tek kontrol edilir (burada uyku bozuklukları; "obstrüktif uyku apne sendromu" ve "gündüz aşırı uyuklama hali" şeklinde tanımlanmıştır), uzmanlık gerektiren durumlarda ilgili bransa sevk yapılabilir. Sağlık raporunda muayene eden hekimin mührü ve imzası bulunmalıdır. Eğer uzmanlık gerekecek durum nedeniyle sevk edildiyse, uzman hekimin de düzenleyeceği ikinci bir rapor ile birlikte, ilk hazırlanan rapor geçerli olacaktır.

Sağlık raporunu düzenleyen tabip veya uzman tabibin sorumluluğu büyüktür. Verilen sağlık raporunun gerçeği yansıtmadığı tespit edilirse, hem verilen rapor geçersiz sayılır, hem de ilgili kişilere savcılıkça suç duyurusu yapılır. İlgili hekim suçu bulunduğu takdirde bir daha sürücü sağlık raporu veremez.

Sürücü / sürücü adaylarının Vücut kitle indeksleri $>33 \text{ kg/m}^2$ ise başka hiçbir şikayete bakılmaksızın "tüm gece uyku testi (polisomnografi) istenir. Eğer kişinin "tanıklı apnesi" ve "gündüz uyuklama hali" varsa, VKİ ne bakmaksızın tüm gece uyku testi (polisomnografi) istenir. Apne Hipopne indeksi (AHI) > 30 olanlar veya $30 < \text{AHI} < 15$ (yani orta ağırlıklı uyku apne hastalığı varlığında) olup beraberinde gündüz uykuya meyil hali olanların tedavi görmeden ehliyet almasına izin verilmez. Bu kişiler gerekli tedaviyi aldıktan ve hastalıkları kontrol altına alındığı tespit edildikten sonra en az bir adet uyku sertifikalı hekimden oluşan 3 kişilik heyetin kararı ile (eğer 2. grup ehliyet alacak ise sağlık raporunda mutlaka hastalığı ve tedavisi ile ilgili bilgiler girilmelidir) ehliyet alabilir / araç kullanabilir.

Uykuda tespit edilebilen diğer bir hastalık ise "epilepsi"dir. Sadece uykuda epilepsi nöbeti geçirilmesi durumunda; 6 aylık periyotlarda kontrollerin yapılması, 5 sene içinde nöbet geçirilmediği, bu sürede epilepsi ilacı kullanmadığı belirtildiği takdirde nöroloji kurullarınca değerlendirilmeye alınır. Ehliyet verilmesinde sakınca görülmeyen bu hastaların sağlık raporlarına mutlaka "kontrol süresi" belirtilmelidir. Epilepsi hastaları sadece "1. grup ehliyet" e başvurabilirler.

Epilepsi tanısı konulan ve araç kullanmalarında sakınca bulunan veya araç kullanmaları belirli şartlara bağlanan kişiler hakkında ilgili merkezlere bildirim yapmak zorunludur.

Epilepsi, uyku apnesi, narkolepsi gibi nöbetler halinde gelen, bilinci bozan bir hastalığı olan hastalarda hastalığın şiddeti, gidişatı, yeti yitimi, kullanılan ilaçların özelliklerine göre belirlenen süre kadar sürücü belgesi alınır. Tedavi yanıtı düşük ve kronikleşme eğilim göstermesi ya da kullanılan ilaçların giderilemeyen yan etkilerinin varlığı gibi durumlarda kalıcı olarak sürücü belgesinin alınması kararı verilebilir.